

NYHETSBREV 2:1998

I detta det andra nyhetsbrevet för i år tar jag upp 3 saker. Först några reflektioner kring ledarskap inspirerade av Yitzak Rabin, så lite information om utgivningen i USA av *Den vise VD:n* och till sist ett skämtsamt men ändå allvarligt inlägg i skoldebatten.

I. Tankar på Rabins dödsdag

Häromveckan högtidlighölls Yitzak Rabins dödsdag. Detta fick mig att minnas när Rabin fick Nobels fredspris, och att jag då råkade slå på TV:n just när han skulle börja sitt tacktal. Han var väl ingen stor talare, men innehållet gjorde faktiskt ett outplånligt intryck på mig.

Särskilt det avsnitt där han uppehöll sig kring allt verkligt ledarskaps essens. Han sa att av ”alla de minnen som jag fått under mina sjuttiofå år är det tystnaderna jag minns bäst. Och jag kommer att minnas dem så länge jag lever. Den tunga tystnaden ögonblicket efter och den skrämmande tystnaden ögonblicket före.”

Och så började han livfullt beskriva hur han som militär chef och försvarsminister fattat avgörande beslut. Och hur när besluten fattats alla lämnar hans rum i ödesmättad tystnad. Själv sitter han så kvar i tystnaden. Ensam. I denna tystnad känner han i djupet av sin varelse vidden av sitt beslut. Och han ser för sitt inre öga hur människor som i just detta ögonblick bekymmerslöst planerar för sin framtid snart kommer att vara döda eller lemlästade. Detta är ”den tunga tystnaden ögonblicket efter”.

”Den skrämmande tystnaden ögonblicket före” är ögonblicket före infernot brakar löst. Ögonblicket med fingret på avtryckaren, eller ögonblicket då stubinen skall tändas. I detta ”fruktansvärt tysta ögonblick” förklarar Rabin att det ånyo finns utrymme att en sista gång tänka över om det verkligen inte finns något annat sätt att handla.

Fångar då verkligen dessa bilder från den militära och politiska världen allt verkligt ledarskaps essens? Är de inte väl dramatiska? Inte fattar t.ex. den normale ledaren i näringslivet beslut av detta slag.

Nej det är i och för sig riktigt. Men ovidkommande. Det Rabins bilder får fram med sådan skrämmande tydlighet är att i de tystnader som omger ett beslut testas ledarens halt och beslutets grunder.

Om inte förr så är det i dessa tystnader som varje ledare kan ansättas av tvivel. Och det är klart att tvivlet skär djupare ju mer vittgående implikationer beslutet har. Men oavsett vilket beslutet är måste uppkomna tvivel tystas om beslutet alls skall kunna förverkligas.

Och den intressanta frågan är: Vad tystar en ledares beslutstvivel?

I vår rationella tid har vi föreställningen att fakta och noggrant underbyggda rationella resonemang har en avgörande betydelse i sammanhanget. Men detta är

en ogrundad föreställning. I själva verket är det bara ytliga tvivel som kan förjagas av produkter av det rationella tänkandet.

Rättfärdigandet - för det är det det handlar om - av verkligt svåra beslut kräver en tro!

Rabin fattade inte sina viktiga beslut därför att han som person var mordisk. Nej det yttersta skälet till de verkligt svåra besluten var förstås hans tro på värdet av Israels existens och överlevnad som judisk stat, och att om nödvändigt liv måste offras för att säkra denna existens och överlevnad. Utan denna tro hade det varit omöjligt för honom att fatta sina beslut. För det är med denna tros hjälp som han i sitt inre kan undvika att se på sig själv som en bestialisk massmördare.

Det jag vill få fram med dessa resonemang är att det inte finns något som är så viktigt för hur ledarskap utövas som det ledaren *tror* är värdefullt. Denna tro vägleder i själva verket ledaren i varje avgörande, och det är den inre lojaliteten mot den egna tron som gör att ledaren ifråga lyckas övertyga sig själv om att de fattade besluten inte bara är försvarbara utan i en vidare mening riktiga. Den egna tron används för att rättfärdiga de egna besluten. Den egna tron ger faktiskt samvetet frid.

Och därmed har jag kommit till den centrala frågan: Tystar vi våra samveten med en hållbar tro, dvs. tror vi på rätt saker? Eftersträvar vi sådant som verkligen är eftersträvansvärt? Eller invaggar vi oss i falsk säkerhet genom att tro att vi är på rätt väg mot framtiden utan att alls vara det?

II. USA-lanseringen av ”Den vise VD:n”

När det gäller *Den vise VD:n* pågår arbetet med översättningen till engelska för fullt. Det Los Angeles baserade förlaget Living Media 2000 Int'l Inc. kommer att ge ut boken under (det första halvåret) 1999.

Förlaget har i sin entusiasm inför bokens möjligheter på den internationella marknaden inbjudit framsynta svenska företag att sponsra den engelska upplagan. Institutet för företagsledning (IFL) var det första företag som nappade på erbjudandet, och ämnar använda boken inte bara som affärsgåva utan framför allt i sina internationella utbildningsprogram

Upplysningar om sponsorsvillkoren kan fås från karl-erik@edris-ide.se eller bjorn.ahlen@livingmedia2000.com

III. Matematikundervisningen i skolan

Avslutningsvis så några tankar om matematikundervisningen i skolan (jag har inte gjort mig besväret att översätta dem till svenska och hoppas att detta inte möter några hinder).

Teaching Math in the 1950's:

A logger sells a truckload of lumber for \$100. His cost of production is 4/5 of the price. What is his profit?

© Karl-Erik Edris

Teaching Math in the 1960's:

A logger sells a truckload of lumber for \$100. His cost of production is $\frac{4}{5}$ of the price, or \$80. What is his profit?

Teaching Math in the 1970's:

A logger exchanges a set "L" of lumber for a set "M" of money. The cardinality of set "M" is 100. Each element is worth one dollar. Make 100 dots representing the elements of the set "M." The set "C," the cost of production, contains 20 fewer points than set "M." Represent the set "C" as a subset of set "M" and answer the following question: What is the cardinality of the set "P" for profits?

Teaching Math in the 1980's:

A logger sells a truckload of lumber for \$100. Her cost of production is \$80 and her profit is \$20.

Your assignment: Underline the number 20.

Teaching Math in the 1990's:

By cutting down beautiful forest trees, the logger makes \$20. What do you think of this way of making a living?

Topic for class participation after answering the question:

How did the forest birds and squirrels feel as the logger cut down the trees?

There are no wrong answers.